

ÚJ, FRISS LEVEGŐ

(R. L.) Úgy lehetne jellemezni a mai belpolitikai helyzetet, hogy úde, friss levegő hatja át népi demokráciánkat. Az SZKP XX. kongresszusa történelmi jelentőségű tanításainak hatása ez. Az alatt a két hónap alatt, hogy pártunk Központi Vezetősége megkezdte a XX. kongresszus határozatainak a magyar viszonyokra való alkalmazását, jelentős eredményeket értünk el abban, hogy érvényre jussanak a pártot lenini szabályai és az eddigiekkel sokkal következetesebben valószínűleg meg a kollektív vezetés lenini elvét. Pártunk vitára bocsátotta a magyar népgazdaság fejlesztésének második öt éves tervéről szóló irányelveket, évi 900 millió forint értékű árleszállítást hajtott végre, az amnesztia rendelettel ezrek kerültek szabadlábra; kibocsátás előtt áll az a rendelet, amely napi hat órára csökkentti a vegyiparban és a Kohó- és Gépipari Minisztérium egyes üzemében az egészségre ártalmas munkahelyen dolgozók munkaidéjét és még egy sor olyan intézkedésre kerül sor, amelyek elősegítik a szocialista demokrácia megerősítését, az elkövetett hibák és sérelmek orvoslását; amelyek segítségével az egész dolgozó nép politikai és gazdasági aktivitását. A budapesti Nemzeti Sportcsarnokban elhangzott pénteki beszéd után pedig biztosan állíthatjuk: *a mi pártunk nemcsak szavakban, de tetteiben váltja valóra a XX. kongresszus tanulásaiból mindazt, ami hazánk viszonyaira alkalmazható.*

A XX. kongresszus után — noha levontuk a következtetéseket, — nem mentünk eléggé messze a tanulságok levonásában. Beszéltünk ugyan a demokráciának kiszélesítéséről, a bírálat és önbírálat hatalmas, előrevivő erejéről, de ennek a szabad, építő szándékú, a párt és a nép ügyét előrevivő bírálatnak nem mindig volt meg a lehetősége. Amint Rákosi elvtárs a Politikai Bizottság beszámolójában a budapesti aktív ülésen megállapította: bizony nem is nagyon bátorítottuk, s ami lényeges — nem nagyon támogatjuk az ilyen bírálatot. Ez az állapot a személyi kultusból, a szektaszellemből, a vezetésben sokhelyt megmutató bürokratizmusból táplálkozott. Itt a megyében is egyes párt- és állami vezetők csallhatatlannak érezték magukat, nem tűrték munkájuk segítőszándékú bírálatát sem, s a tömegek meggyőzésének rendkívül fontos gyakorlata helyett adminisztratív intézkedések, sokszor törvénytelenkedések, következtek be. Még mindig előfordul — s ezt a Szegedi Járási Tanács és a járási pártbizottság túri —, hogy például Bordányban, Zsombón, Kisteleken súlyosan megsértették a szocialista törvényességet. Mert ne gondoljuk, hogy csak a központban dolgozó elvtársak hibáinak, — hibát követünk el mi is Csongrád megyében. Amikor az Államvédelmi Hatóságot sok dolgozó a megyében mumusnak tekintette, hogy a népi demokráciára, a munkásosztályra kezdet emelni merők félnének tőle, akkor ez az emberek tudatában azoknak a törvénytelenkedéseknek maradványa, amelyeket a Szovjetunióban Berija és bandája, nálunk pedig Péter Gábor és társai a nép ellen elkövettek. De most a legjobb úton vagyunk, hogy a hibákat mindegyik megsejtsünk, a bizalmatlanságot eloszlassuk. A mi pártunk nem titkolja el a hibákat. „Ha mi nem fogunk félni attól, hogy a leghevesesebb és legnehezebb igazságról is egyenesen beszéljünk, akkor megtanuljuk, feltétlenül, biztosan megtanuljuk, legyőzni az összes és mindenféle nehézségeket” — ahogyan erre Lenin tanította a kommunistákat. A Politikai Bizottság beszámolóját a nyílt őszinteség hatotta át. A még meglevő hibák kijavításának és gyors előrehaladásunknak egyik kulcsa: *őszintén beszélni a néppel, a népet segítségül hívni, s a néppel együtt küzdeni.*

Egyes bürokraták itt a megyében is megjednek: mi lesz, ha most szemükbe mondják hibájukat, amelyeket eddig hatalmas

szóval leplezhettek ugyan, de eltitkolni nem tudtak. Az lesz, amit a Politikai Bizottság beszámolója hangoztat: „A szabad kritika mellett, amelyet minden erővel elősegítünk, a dolgozók nem fogják túrni azt a káros bürokratizmust, melyet gazdasági, de hozzá tehetjük, nemegyszer pártvonalon is gyakran tapasztalunk”. S hogy a bírálat és az önbírálat egyre bátrabb, építőbb lesz megyénkben is, ezt mutatják a párttaggyűlések. A tanácsok üléseit, bizottságait is kezdi áthatni az úde, friss levegő, a XX. kongresszus szelleme, amely nem túri a fejbőlöntő jánosokat. A Váráshelyi Városi Tanács két legutóbbi ülésén megtörtént, amelyre talán még soha nem akadt példa, hogy a tanács tagok nem minden kérdésben hoztak egyhangú döntést; voltak, akik a javaslat ellen szavaztak, amikor olyan fontos ügyről volt szó, mint például az új piac elhelyezése. Vannak persze dolgok, amelyekben teljes mértékben megegyezhet mindenki álláspontja, de az olyan döntések, amelyeket nem előz meg vita, amelyekkel kapcsolatban nem fejtik ki nézetüket az érdekeltek, ezek azt mutatják, gyenge lábba áll ott még a szocialista demokrácia. Sok és nagyon lényeges döntéseket hoznak még egyes funkcionáriusok anélkül, hogy előzőleg kikérték volna a dolgozók véleményét, meghallgatták volna javaslataikat. Amint pártunk Politikai Bizottságának beszámolója hangoztatja: *most a széles tömegek közötti politikai munka került előtérbe, a dolgozókat informálni, tájékoztatni kell, s a vezetőknek mindennapos szoros kapcsolatban kell lenniük a tömegekkel, figyelni kell a hangjukat, megszívlelni javaslataikat, orvosolni panaszait — nap mint nap megnyerni őket nagy ügyünknek. „A tömeg a mi elemünk” — mondotta Rákosi elvtárs. A mi pártunk a Horthy-terror idején csakúgy, mint a felszabadulás utáni esztendőben a nagy tömegek, az egész nép pártja volt, és az is marad. Tehát bátran menjünk a tömegek közé, hirdessük pártunk helyes célkitűzéseit és verjük vissza mindenütt az ellenes nézeteket. Nem kell félnünk a legszélesebb kritikától sem. Az egyszerű emberek alulról jövő bírálatát akkor is fogadjuk el, ha annak csak egy része megfelelő, ha azt valóban építő szándékú, ha azt valóban népi demokratikus rendünk, szocialista építésünk szeretete sugallja. Ugyanakkor nem szabad megengednünk olyan bírálatot, amely árt a pártnak, vagy amely megnehezíti a párt által meghatározott feladatokat végrehajtását. Most teljes szívvel éreznie kell minden kommunistának a felelősséget a reá bízott területért, a pártért, a pártfegyelemért, a szocializmus építéséért, a bürokratizmus elleni harcért. Tudnia kell minden kommunistának, hogy a párt demokrácia kiszélesedése, a szabad bírálat és önbírálat szoros összefüggnek a pártfegyelemmel, a párt egységének és a kommunista felolóságának kérdésével.*

A mi megyénkben különösen nagy jelentősége van annak, hogy a dolgozó parasztság újabb tömegeit hódítsuk meg szilárdan a szocializmusnak. Termelékenységünk mozgalmunk fejlődését az ideig tovább akarjuk előre vinni. Ehhez ki kell javítani azokat

kat a hibákat, amelyeket pártvonalon nem tudtak. Az lesz, amit a Politikai Bizottság beszámolója hangoztat: „A szabad kritika mellett, amelyet minden erővel elősegítünk, a dolgozók nem fogják túrni azt a káros bürokratizmust, melyet gazdasági, de hozzá tehetjük, nemegyszer pártvonalon is gyakran tapasztalunk”. S hogy a bírálat és az önbírálat egyre bátrabb, építőbb lesz megyénkben is, ezt mutatják a párttaggyűlések. A tanácsok üléseit, bizottságait is kezdi áthatni az úde, friss levegő, a XX. kongresszus szelleme, amely nem túri a fejbőlöntő jánosokat. A Váráshelyi Városi Tanács két legutóbbi ülésén megtörtént, amelyre talán még soha nem akadt példa, hogy a tanács tagok nem minden kérdésben hoztak egyhangú döntést; voltak, akik a javaslat ellen szavaztak, amikor olyan fontos ügyről volt szó, mint például az új piac elhelyezése. Vannak persze dolgok, amelyekben teljes mértékben megegyezhet mindenki álláspontja, de az olyan döntések, amelyeket nem előz meg vita, amelyekkel kapcsolatban nem fejtik ki nézetüket az érdekeltek, ezek azt mutatják, gyenge lábba áll ott még a szocialista demokrácia. Sok és nagyon lényeges döntéseket hoznak még egyes funkcionáriusok anélkül, hogy előzőleg kikérték volna a dolgozók véleményét, meghallgatták volna javaslataikat. Amint pártunk Politikai Bizottságának beszámolója hangoztatja: *most a széles tömegek közötti politikai munka került előtérbe, a dolgozókat informálni, tájékoztatni kell, s a vezetőknek mindennapos szoros kapcsolatban kell lenniük a tömegekkel, figyelni kell a hangjukat, megszívlelni javaslataikat, orvosolni panaszait — nap mint nap megnyerni őket nagy ügyünknek. „A tömeg a mi elemünk” — mondotta Rákosi elvtárs. A mi pártunk a Horthy-terror idején csakúgy, mint a felszabadulás utáni esztendőben a nagy tömegek, az egész nép pártja volt, és az is marad. Tehát bátran menjünk a tömegek közé, hirdessük pártunk helyes célkitűzéseit és verjük vissza mindenütt az ellenes nézeteket. Nem kell félnünk a legszélesebb kritikától sem. Az egyszerű emberek alulról jövő bírálatát akkor is fogadjuk el, ha annak csak egy része megfelelő, ha azt valóban építő szándékú, ha azt valóban népi demokratikus rendünk, szocialista építésünk szeretete sugallja. Ugyanakkor nem szabad megengednünk olyan bírálatot, amely árt a pártnak, vagy amely megnehezíti a párt által meghatározott feladatokat végrehajtását. Most teljes szívvel éreznie kell minden kommunistának a felelősséget a reá bízott területért, a pártért, a pártfegyelemért, a szocializmus építéséért, a bürokratizmus elleni harcért. Tudnia kell minden kommunistának, hogy a párt demokrácia kiszélesedése, a szabad bírálat és önbírálat szoros összefüggnek a pártfegyelemmel, a párt egységének és a kommunista felolóságának kérdésével.*

Népünk helyesli a párt politikáját, helyesli a nagyszűrt távlatokat nyitó második öt éves terv irányelveit — erről tanúskodik az az eleven vita, amely a megyében kibontakozott ezzel kapcsolatban. Helyesli népünk, pártunk külpolitikáját, amely a szocialista világrendszer országai közötti szorosabb barátságra, minden hasonló szándékú országgal való együttműködésre irányul. A Csongrád megyei dolgozók, itt a jugoszláv határ szélén, nagy helyesléssel figyelik Magyarországot és Jugoszlávia népei közötti barátság felújítását, erősítését. Pártunk politikájára bízom, hogy erősíteni, ápolni és fejleszteni a magyar dolgozóknak, az egész magyar népben a kommunista legfontosabb kötelessége. E bizalom és a növekvő politikai aktivitás fontos feltétele az ország fejlődésének, a nép életszínvonalának emeléséért nagy lépésekkel előre vivő második öt éves tervünk végrehajtásának. Az a feladatunk, hogy dicő pártunkat még hatalmasabbá, még öntudatosabbá, még egységesebbé, még cselekvőképesebbé, a tömegekkel még összehangoltabbá tegyük, hogy pártunk egész tagsága megértse, magáévá tegye, segítse kidolgozni Központi Vezetőségünk helyes politikáját és egy akaratral és vasfegyelmel biztosítsa a politika sikeres megvalósítását. Az utat, melyen haladunk, megszire előre megvilágítja a XX. kongresszus, melynek határozatait mi, magyar kommunisták, úgy is, mint hazánk hő fiait, úgy is mint a proletár nemzetköziség katonáit, egész dolgozó népünk üdvére és boldogulására, a saját viszonyainkra alkalmazva valóra váltjuk.

Legyenek ebben egységesek a Csongrád megyei kommunisták, s munkálkodjunk együtt a megye egész népével.

A XI. Autójavító Vállalat segítségével a zsombói Béke Tsz-nek

A XI. Autójavító Vállalat több éve segíti már a zsombói Béke Termelőszövetkezetet. Minden évben ellátogatnak többször is hozzájuk, gépeket javítanak, anyagi segítséget nyújtanak. Az üzem és a tsz között meghitt barátság fejlődött ki. Amikor megtudták a tsz tagjai, hogy a budapesti pártaktív értekezletet a rádió is közvetíti, ismételt az Autójavító Vállalathoz fordult segítségért, mivel a faluban még nincs villany,

Az üzem dolgozó rádiót szereltek fel egy autóra és pénteken este ellátogattak Zsombóra. A falu főterén több mint 200 ember jött össze, s közösen hallgatták meg Rákosi Mátyás elvtárs beszédét. A közös rádióhallgatás után kérték a zsombóiak, hogy sürdűben látogassanak el hozzájuk. Az üzem vezetői ígéretet tettek, hogy rendszeresen fogják a közös rádióhallgatást más alkalmakkor is, mindaddig, míg Zsombón ki nem gyúl a villanyfény,

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED VÁROS ÉS A SZEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 118. szám

Ára: 50 fillér

Vasárnap, május 20.

Nyolc nap helyett hat nap

A munkaverseny segíti az adósság törlesztését a Szeged I. Téglagyárban

Kétfajta téglát égetnek a Szegedi I. számú Téglagyárban. Törmőrtéglát és lyukacsosot. Ez utóbbit szovjet módszer szerint az építkezésnél közfalelnek használják. A téglagyár dolgozói az esős idő miatt mindkét fajta téglát készítésével elmaradtak. A nyersgyártás 72 ezerrel kevesebbet termelt ebben a hónapban, mint amennyi a terve. A kemencénél is több mint 30 ezer az elmaradás. Nem sírkoznak azonban a dolgozók, hanem cselekszenek.

Az árvíz. Ez a szó minden beszélgetés alkalmával ismétlődik a téglagyárban. A bányában, a présnél, a műszárítóban, a kemencénél ezt emlegetik a dolgozók. Oda kell most minden téglát, hogy a rombadőlt házak hamar felépüljenek. Ezért vállalták az égetők, hogy ebben az évben terven felül félmillió téglával többet égetnek. Az esős idő azonban sokszor keresztülhúzta számításukat. A jó idővel együtt a Miki-brigád tagjainak kedve is jobb lett. A behordók olykor annyira a sarkukba érnek a kihordóknak, hogy már két kamra sem választja el őket egymástól. A kihordókat sem kell féltetni, 60 fős hőségben is alaposan megrakják a kihordókocsikat frissen égetett téglával. Ennek a versengésnek az lett az eredménye, hogy az áprilisi 8 nap helyett most 6 nap alatt csinálnak egy kört a kemencénél. A minőség jó, a brigád minden tagja kiváló dolgozó. A bányánál nehezebb helyzetben van a Papp-brigád.

Röszke az élen

A szegedi járás közsegei között a május 15-i értékelések szerint növénytermelésben Röszke áll az első helyen. A röszkei egyéni parasztszék közül 864-en vannak párosversenyben a tavaszi munkák minél jobb és gyorsabb elvégzése érdekében.

A röszkei dolgozó parasztszék páros-versenyvállalásai elősegítik a háromszázalékos termelésátlag emelését.

Kodály Zoltán új művét mutatják be a Főiskolai Napon

Évről évre immár hagyományossá vált Szegeden május hónapban a Főiskolai Nap megrendezése. Bővülő és gazdagodó programjával egyúttal tükrözik azt a növekvő szerepet, amelyet Szeged város kulturális életében a Pedagógiai Főiskola betölt. A főiskolai napok eddigi műsorait főleg zenei események tették széleskörben vonzóvá.

Az idei évben a Főiskolai Nap keretében olyan munkaversenyre kerül sor, mely az egész város zenei életének is jelentős eseménye lesz.

A szegedi Nemzeti Színházban május 27-én, vasárnap délelőtt megrendezett hangverseny Kodály Zoltán új műveinek bemutatója teszi még ünnepélyesebbé. Hogyan részesült a főiskola abban a kitüntetésben, hogy az új Kodály mű első megszólaltatója legyen?

Harminc évvel ezelőtt mutatták be Kodály azóta világot járt színpadi művét, a Hári János-t, mely a magyar zeneszerző méltán legnépszerűbb alkotása, s zenéjének minden részlete közkinccsé vált. Ilyen a híres Intermezzo is, amelynek lendületes, szár-

nyaló dallamossága szinte együtténeklésre készlet. A szegedi főiskola ének-zene tanáskének professzora, dr. Szeghy Endre már 1934-ben Kodályhoz fordult azaz a kérésrel, írjon kórusművet az Intermezzóból. Kodály 1934. november 20-án hozzá írt levelében a következőképp válaszolt: „Az Intermezzo énekeltesére már magam is gondoltam, nem ugyan a capella, de a zenekar mellé képzeltem karra. Eddig nem találtam alkalmas szöveget, ritka a versforma: ha tud figyelmeltetni valamire, köszönettel venném.”

Telt, múlt az idő, de Szeghy professzor, — ki Kodály kórusművészetének lelkes munkálát tört utat Szegeden — nem mondott le arról, hogy a régi terv valóra váltásához a mester segítségére legyen. Az utóbbi években mind nagyobb számban jelentek meg dr. Vargha Károlynak, a Szegedi Főiskola egykori hallgatójának, a Pécsi Pedagógiai Főiskola tanárának tollából szebbnél-szebb kórusművegek. Az elmúlt évben hozzáfodult és megkérte, vállalja ezt a nem könnyű költői feladatot írjon szöveget az Intermezzo-

Csongrád megyében az új adófizetési rendelet ismertetésében a tanács tagok is tevékenyen közreműködnek. A megye mintegy félszáz közsegeben több mint 300 kisgyűlésen magyarázták meg a dolgozó parasztszéknek, hogyan számíthatják ki földjük kataszteri jövedelme után kötelezettségüket.

Kiskundorozsmán a tanács dolgozói kis táblázatokat készítettek, amelyeken mindenki könnyen ki tudja keresni, hogy a jövőben mennyi adót kell fizetnie. E lapokat szétosztották a tanács tagok és a pedagógusok között, akik így részletes felvilágosítást tudnak adni az új adófizetési rendelettel kapcsolatos kérdésekre, ezenkívül beszámolóik során ismertetik azt is, hogy milyen sokat fejlődött közsejük. Nemcsak iskoláikról, új tantermeikről, új napközi otthonokról és épülő korszerű filmszínházukról beszélnek, hanem elmondják azt is, miként szeretnék fejleszteni községüket az elkövetkező években. Szólnak arról, hogy falujuk is csak úgy gyarapodhat, ha a dolgozó parasztszék az eddiginél nagyobb mértékben segítik az ország építését.

A tanács tagok példamutatókkal is agítálnak. Gyuris Ferenc hatholdas, Lajkó Sándor négyholdas dolgozó pa-

rasztok, a nép helyi választottai, az első között fizették ki az új rendelet értelmében kivetett második negyedévi adójukat. Nagy részt a példát mutató, jó felvilágosító munkát végző tanács tagoknak köszönhető, hogy május 15-ig a második negyedévben esedékes 150.000 forint helyett már 200.000 forintnyi adót fizettek ki Kiskundorozsmán a dolgozó parasztszék. Ezzel eddig mintegy 10 nappal túlteljesítették esedékes adófizetési tervüket.

Csongrád megyei Téglagyári Egyesülés segíthetné; ugyan is versenyben van a Szeged I-es számú Téglagyár a Szeged II., a csongrádi és a hódmezővásárhelyi téglagyárral. A verseny értékelése azonban elakadt. Nem tudják Szeged I-ben, hogy ők első, vagy utolsó helyen állnak. Ha havonként értékelnék a versenytársak eredményeit, s azt közölnék is a versenyzőkkel, még jobban menne a munka, s több szép eredmény születne. A verseny rendszeres értékelésével járuljon hozzá a Téglagyári Egyesülés a jobb eredmények eléréséhez.

Megyeszerte ismertetik a tanács tagok az új adófizetési rendeletet

— Dorozsmaiak példamutatása —

— A Juhász Gyula Szabadegyetem Jogi Tagozatának befejező előadását dr. Halász Aladár egyetemi professzor, a Fővárosi Tanács tagja tartja. „A házassági jog főbb kérdése” címmel május 22-én, kedden este 7 órakor a Városi Tanács üléstermében. Ezt követően az előadássorozat résztvevői megkapják a TTIT megyei szervezetének elismerő oklevelét.

— Pándi Pál tart beszámolót Szegeden szovjetunióbeli útjáról a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat szegedi klubjában (Horváth Mihály utca 3. szám, II. emelet) május 25-én, pénteken este 6 órai kezdettel.

hoz. Vargha Károly a szép feladatot örömmel vállalta, s decemberre elkészült a vers. Költői tartalma, tökéletes zenei prozódiaja első olvasásra megnyerte Kodály tetszését. Szól a zene toborzója: Ezt a hazát karunk ovtá. Ősi rögöt vasunk védte. Ézer éven át.

Pár hét alatt készen állt az új mű vegyeskarra, az eredeti zenekari kísérettel. Kodály Zoltán a mű bemutatásával Szeghy Endre professzort bízta meg, aki a mű megszólaltatásának gondolatát több mint 50 éven keresztül ébren tartotta és lelkes kezdeményezéssel előmozdította.

Hozzájárult ahhoz is, hogy a mű első megszólaltatására az idei Főiskolai Napon kerülhessen sor. A mű impozáns bemutatására a főiskola énekkara, — amely az Országos Kulturális versenyen nemrég ért el második helyezést — összefog a szegedi Kodály kórusral, a MÁV Hazánk Énekkarával és a Szövetkezeti Bizottság Énekkarával, h-vy ezáltal is növelje a bemutató jelentőségét az egész város zenei életében. A kíséretet a szegedi Bartók Béla Filharmonikus Zenekar adja.